

Twaalf

Quai Branly, een vrijdagavond in augustus. Mathildes gezicht steekt bleek af tegen het paarse picknickkleed waarop ze ligt. Olivier zit naast haar en lacht om haar mond, die hij ondersteboven ziet bewegen.

==

Hij: Zul je me beloven om nooit te veranderen?

Zij: Dat kan toch niet.

Hij: Waarom niet?

Zij: Iedereen verandert. Elke dag. Je loopt langs een dode vogel op straat. Je verandert.

Hij: Oké. Een héél klein beetje mag.

Zij: En jij dan... belooft je dat je me zult onthouden zoals ik nu ben?

Hij: Precies zo? Mag ik er niet bij verzinnen dat je me ontbijt op bed bracht?

Zij: Pestkop.

Oké. Maar alleen goede dingen.

Hij: Dat lukt wel, hoor. Ik zou je niet kunnen vergeten als ik het probeerde.

Zij: Klinkt alsof ik je gebrandmerkt heb.

Hij: Het is een erg mooie afdruk. Wil je hem zien?

Zij: Hier? Je bluft.

Hij: Eh, ja.

==

Het was een avond in december toen ze elkaar ontmoetten. Het feest was van een jongen die bij hem in het rugbyteam zat en net als zij theaterwetenschappen studeerde. Gérôme heette hij. Voor zijn verjaardag gaf hij een gekostumeerd feest. Wie niet volledig verkleed was, mocht niet naar binnen. Gérôme had zelf voor de gelegenheid een complete cowboyoutfit bij elkaar gesprokkeld en een zadel over zijn kruk gebonden. Van daaraf mende hij het feest.

Om bij te verdienen naast zijn studie gaf Olivier rondleidingen 'historisch Parijs' aan toeristen die hun camera's en brillen aan touwtjes om hun nek droegen. Zelf droeg hij tijdens dat werk een kostuum dat bestond uit een drollenvanger van glanzend polyester dat om zijn dijen knetterde, hoog opgetrokken rugbykousen, een gilet en een lange jas, overdadig met nepgoud bestikt. Daaronder zwarte gympen met een plastic gesp tussen de veters. Hij had het zo vaak op straat moeten dragen, dat hij zich er nauwelijks meer voor schaamde, en zo thuis was in die kleren dat hij eruit zag alsof het zo hoorde.

Dat genestelde was waaraan hij haar meteen herkende, zonder dat hij wist wie ze was. Tussen de plastic superhelden, dracula's en dieren die aan de pluim van hun staart plukten, stond zij onbekommerd aan het raam. En omdat ze zelf niet aan haar kostuum dacht, met het strak ingesnoerde witte lijfje, het hoedje en de lange rokken, kon je naar haar kijken zonder haar jurk te zien. Ze was een gezicht, ze was een meisje. Ze klopte. En in het begin van de avond, toen de vloer nog stroef was en iedereen zich vasthield aan zijn glas, bleef zijn blik steeds weer op haar rusten. Ze klopte, hij kon het zien als een boer die zonder precies te

tellen met één blik in het veld weet of al zijn schapen er nog zijn. Er hoefde niets te gebeuren; hij kon stilzitten en kijken.

Ze beviel hem. Ze was mooi zonder knap te zijn, met roodblond haar, een klein, beweeglijk gezicht en een lijf waaraan geen vlees ontbrak, al kon ze niet meer dan vijftig kilo wegen. Een paar keer, tussen de langs waaiende vrienden door, besloot hij naar haar toe te gaan, maar telkens bleef hij staan. Hij wachtte op een moment dat niet toevallig was. Als de klok op 23:23 stond, zou hij gaan.

Toen hij voor haar stond, was hij verbaasd hoe klein ze was. Ze kwam tot zijn borst. Vanaf een afstand had ze zo compleet geleken, de maat van alle mensen.

Ze stond te praten met een ander meisje, en gaf hem alleen een dichtgevouwen glimlach. Ze nam hem op. Na een tijdje sprong hij een stilte in.

‘Mooi kostuum,’ zei hij.

Ze wachtte.

‘Welke tijd is dat? Ik ben achttiende eeuw, geloof ik.’

‘O, pff... Zestien-zoveel?’

‘Je draagt dit vaker. Toch?’

‘Hoe weet jij dat?’

‘Dat kan ik zien.’

Ze keek hem aan, zwijgend en oplettend.

‘Ik bedoel, je let niet meer op wat je aanhebt. Dat kan ik zien. Je kijkt om je heen, je ziet andere dingen.’

Hij voelde zijn voeten zweten in zijn gympen. Toen zei ze: ‘Ja, ik draag dit vaker. Het was een toneelkostuum. Ik was Cordelia.’

‘Toneel!’ Van opluchting sprak hij te luid.

‘Nou, voor de lol hoor, met andere studenten. Ik studeer theaterwetenschappen.’

Hij schudde haar hand. ‘Kunstgeschiedenis.’

‘Mathilde.’

‘Olivier.’

Daarna viel er geen stilte meer. En na een kwartier zei ze: ‘Ik ga even naar buiten, sigaretje roken. Kom je mee?’

Hij rookte niet, maar natuurlijk ging hij mee. Ze werd aantrekkelijker met alles wat ze deed, en ze groeide een stukje. Als ze nu naar hem glimlachte, omvatte haar lach haar hele gezicht, en het zijne, dat onwillekeurig meedeed.

Buiten was een oud pleintje aan de rand van de Marais. Er stond een stevig kerkje, Saint Gervais, met een toren als een nooit geslepen potlood. Olivier kwam er altijd langs met zijn rondleiding. Tegenover het kerkje stonden drie middeleeuwse vakwerkhuisjes dicht tegen elkaar aan gedrukt terwijl de wereld om hen heen raasde.

De zomerse terrasjes waren weggeruimd en er was niemand op straat. De muziek en de stemmen van het feest klonken gedempt.

‘Je zou zeggen dat we zo oud zijn als dit plein,’ zei hij. ‘Jij in je jurk, ik in mijn pofbroek.’

‘Is het hier zo oud?’ vroeg ze.

‘Middeleeuws. Een deel dan.’

‘Huh, vreemd. Ik vind oude dingen nooit zo oud lijken. Ik bedoel, ze lijken altijd te écht. Alsof vroeger alles grijs was.’

Ze waren stil.

‘Moest je geen sigaret?’

‘Dat kan toch niet, in de middeleeuwen.’

Een auto passeerde in de parallelstraat; lamplicht stoof door de plooiën van haar jurk.

‘Kijk nou!’ Ze lachte. ‘Een verdwaalde auto.’

‘Of twee verdwaalde tijdreizigers.’

‘Alsof we geteleporteerd zijn.’

‘Alsof we in de toekomst zijn gestrand.’

Ze glunderden. Voor het eerst lachte ze haar tanden bloot, en hij was verbaasd dat ze schots en scheef stonden in haar nette gezicht. Het luchtte hem op.

Zij was gevluht voor...

Voor een gedwongen huwelijk!

En hij omdat hij anders...

Onder de guillotine kwam?

Nee, daar was hij te arm voor, want hij was een – (ze kneep in zijn bovenarm) een houthakker.

Bovendien, de guillotine, dat was pas veel later.

Nee, ze waren sámen gevluht om een verboden liefde te beleven.

Haar scheve tanden maakten van haar lach een grijns, alsof ze er moedwillig een chaos van maakte.

Wie was dan haar vreselijke verloofde?

Nou, hij was oud en kalend... Dik natuurlijk! Met slechte tanden zodat je flauwviel van de stank en blaren op je huid kreeg als hij je hand kustte! En hij was stinkend rijk. En hij porde altijd met één vinger in je schouder als hij bevelen gaf; en hij liet van die binnensmondse boeren waarbij zijn keel opzette.

‘Ik zie dat je onze rugbycoach ook ontmoet hebt,’ zei hij. Weer die tanden. Elke keer dat ze lachte, stonden ze weer ergens anders.

‘Dus gingen we op zoek naar een heksmevrouwkje, en ze gaf ons... toverstokjes!’

Mathilde haalde triomfantelijk haar Gauloises tevoorschijn en bood hem er een aan.

Hij schudde zijn hoofd.

‘Toe nou!’ Ze zwaaide de sigaret voor zijn neus.

‘Ik rook niet.’

‘Maar je moet! Je moet elk uur één magisch stokje nemen. Dat zei ze toch! Anders verbreekt de betovering en dan’ – grote ronde ogen, blauw – ‘dan blijf ik hier alleen!’

Ze bleef de sigaret met gestrekte arm omhooghouden tot hij hem aannam.

‘Snel! Buk eens?’

Ze frommelde met haar aansteker, vloekte toen hij niet aan wou, schudde er driftig mee. Eindelijk kwam er een vlam. ‘Inademen!’ Ze ademde zonder sigaret met hem mee.

Hij zoog het rooktapijt naar binnen en hoestte hartgrondig.

‘Nu ik.’

Ze nam het toverstokje van hem over.

‘Hè, hè. Dat was net op tijd. Het is drie voor twaalf.’

‘En wat gebeurt er als je sigaretten op zijn?’

‘Euh...’ Ze telde en haar gezicht kreukte. ‘Ik heb er nog drie.’

‘We kunnen de spreuk bezegelen,’ zei hij, en de rook en het bier wolkten naar zijn hoofd, ‘als we vóór middernacht kussen.’

‘Weet je dat zeker?’

Hij knikte.

‘Dan kun je dus niet meer terug,’ zei ze.

‘Dat weet ik.’

En toen, grijnzend: ‘Je bluft. Ik bluf nooit.’

Ze trok hem aan zijn kraag naar haar toe. En toen de kerkklok sloeg was het bezegeld. Ze smaakte naar rook en rode wijn en hij dacht: voortaan moet ik op ieder heel uur aan dit meisje denken. Hij vond het niet erg.

Vanaf die nacht waren ze samen. Ze hadden niets afgesproken; ze hadden er zelfs geen woord over gewisseld. Ze spraken enkel af om elkaar overmorgen weer te zien, en hoorden voortaan bij elkaar.

Alles was toen nog zo licht, zo klein.

Later dacht hij weleens: als ik alles geweten had, dan was ik misschien wel weggelopen. Want sindsdien was het groot, en warm, en zwaar geworden. Het groeide, en groeide, en groeide. Alles wat ze samen deden werd er deel van. Parijs werd er deel van. Bretagne werd er deel van toen ze de zomer daarop voor het eerst samen een vissershuisje huurden, wit met blauwe luiken, en hun liefde meenamen. Alles werd geannexeerd. De liedjes, de kleren, de films, de straten, de dingen die gebeurden op tv gingen erbij horen, en hun liefde werd groter en zwaarder steeds als ze dachten dat het nu niet groter kón. Al hun gedachten speelden tegen een achtergrond van liefde.

Pas toen hij Mathilde kwijt was, genoot hij er soms van om ’s avonds in bed dat gewicht te voelen dat hem diep de matras in duwde. Hij voelde dat hij er was. Niemand kon hem wegblazen of doen alsof hij niet bestond, omdat hij het gewicht van twee mensen had.

Nu nog, ondanks de geruststellende sporen van wat hij in de tussentijd gedaan had – zijn boeken, zijn nette pantalons en zijn designbank – voelde hij met zijn ogen dicht dat hele gewicht. Met zijn ogen dicht was het bijna ondraaglijk.

==

Moeizaam stond Olivier op van de bank. Het was donker geworden, het gele licht van straatlantaarns viel op het plafond. Hij liep naar de keuken, vulde een glas met water en dronk het leeg. Water was niet voldoende. Hij goot whiskey in een glas en nam de fles mee terug naar de kamer.

Op de schoorsteenmantel stond de doos met foto's. Rondtastend vond Olivier een oude cassette. Hij probeerde hem af te spelen. De muziek klonk ijl en schommelde onzeker, maar het was genoeg. Bekende klanken drukten tegen zijn oren, en hij werd in een vorm geperst die hij ontgroeid was en vergeten. Eenentwintig jaar was hij, en hij voelde zich benauwd. De ruimte die hij sindsdien om zich heen verzameld had, leek plotseling verdwenen. De kamer was vacuüm gezogen; er stond niets meer tussen hem, de muziek en de herinnering aan Mathilde.

Toch kon hij haar zien, noch ruiken, noch onder zijn vingers voelen. Ze bleef verborgen in het donker, achter de wand van wat hij hoorde, voelde, nu; de spijkerbroek die knelde, de harde vloer onder zijn knieën, zijn eigen gewicht.

Hij stootte het glas om, vulde het bij. De muziek speelde door.

Hij zat zo lang in die houding, op de grond tegen de bank, dat hij van zijn nek naar beneden niets meer voelde. Hij hield zich stil om niets te verstoren, en probeerde haar te zien zoals een blinde ziet, tastend, denkend; probeerde bij haar te komen, in het donker.

Er werd aan de deur gemorreld. In de tijd dat de sleutel in het slot schoof, werd Olivier teruggesleept naar de oppervlakte.

Sylvie kwam binnen en sloot zachtjes de deur. Ze bleef in het donker staan. Olivier bewoog zijn handen en schraapte voorzichtig zijn keel. Hij zette de cassettespeler uit.

'Wat is er? Gaat het?'

Licht. Hij bracht een hand naar zijn ogen en merkte dat hij gehuild had.

'Stoor ik?'

Hij schudde zijn hoofd. Natuurlijk stoor je. Je zou thuis slapen vannacht.

'Wat is dit allemaal?'

Ze tikte met een voet tegen de fles die op de grond lag. Daarnaast had hij de doos met oude foto's omgekeerd. Mathilde Mathilde Olivier Mathilde Mathilde en Olivier Olivier en Mathilde Mathilde, en naast die millimeterdunne wereld torende haar gehakte schoen, gigantisch. Eén van haar reuzetenen tegenover het meisje dat op honderd foto's aan haar voeten lachte, sliep, las, leefde.

'Olivier. Wat is dit allemaal?' herhaalde ze.

'Foto's,' zei hij. Hij wilde haar niet aankijken. Nukkig keek hij naar haar grote, roze teennagel. Toen dook ze op hem neer alsof ze hem uit een brandend huis moest trekken. 'Liefste, wat is er, waar ben je droevig om? Is er iets gebeurd? Is ze overleden?' De punten van haar lange jas zwiepten over de vloer en trokken de foto's scheef.

Hij begreep wat ze deed. Zelf had hij vroeger genoten van de nachtmerries die Mathilde soms had, omdat hij haar dan stevig vast kon houden.

Hij trok zijn schouders op om zich los te maken.

'Ik ben liever alleen.'

'Waarom vertel je me niet wat er gebeurd is?'

‘Er is niets gebeurd. Het is een herinnering.’

‘Wat zit je hier dan te huilen? Om een ex van wat, twintig jaar geleden?
Dat maak je mij niet wijs.’

‘Ik ben liever alleen,’ herhaalde hij.

‘Mis je haar? Heb je spijt?’

Hij zweeg.

‘Heb je spijt dat je met mij bent, in plaats van met haar? Is dat het?’

‘Ach, kom op zeg.’

‘Of je kunt gewoon antwoord geven.’

‘Wat doe je nou zuur. Ik voorspel ook niet het einde van de wereld elke
keer dat jij dramatisch doet.’

‘Goed dan. Jij je zin. Veel plezier in memory lane.’

Ze draaide zich om en beende dwars door de kleine wereld op de vloer,
die schudde in de luchtstroom van de dichtslaande deur.

Na een paar minuten stond Olivier op. Zijn knieën deden pijn. Hij dronk
een glas water, stak zijn hoofd onder de kraan, droogde het af en keek
naar zichzelf in de badkamerspiegel. Zijn gezicht was een beslapen bed.
Op zijn borst zat een lichtbruine vlek waar hij dronk gemorst had,
parallel aan de keurige blauwe streepjes. Hij trok zijn overhemd uit en
deed een ander aan, voor hij traag de foto’s opruimde en de glazen
verzamelde. Wat was er gebeurd, had ze gevraagd. Hij liet zijn handen
in het warme afwaswater hangen tot het sop de rand bereikte.

Dertien

Verontwaardiging was het eerste. Hij had het Mathilde kwalijk genomen dat ze zomaar, zonder het te vragen, was begonnen aan het maken van een kind, en het hele leven dat daaromheen hoorde.

Per ongeluk.

Dat stak hem nog het meest: de achteloosheid waarmee ze hun hele leven in de schaduw stelde. Ze deed per ongeluk iets wonderbaarlijks. In gedachten zag hij haar mooie smalle buik opzwellen, zwellen, zwellen, tot hij erdoor werd weggedrukt.

Ze was zwanger. Ze stond voor hem in hun lievelingsoverhemd en ze zei dat. Hij pakte haar vast om haar te troosten, maar dat moest andersom. Ze ging met haar handen door zijn haar en drukte er een kus op. De blauwe streepjes van het hemd golfdend duizelingwekkend voor zijn ogen. Alles wat hij net had leren durven – verliefd zijn, zonder plattegrond de stad in gaan – was ineens niet meer genoeg.

‘En nu?’

‘Mijn buik groeit wel mee,’ zei ze.

Ze klom bij hem op bed en duwde hem achterover de kussens in. Steunend op haar armen hing ze boven zijn gezicht. Haar adem rook naar appel.

‘Wat denk je?’ Mathildes ogen schoten heen en weer tussen de zijne en zochten zijn blik. Hij was te dichtbij om haar recht aan te kunnen kijken. Tegelijk ontnam het gordijn van haar haren hem het zicht op de kamer. Olivier onderdrukte de neiging om haar weg te duwen.

‘Maak ik je aan het schrikken?’ Ze streek door zijn haren en kustte hem. Hij kustte terug en kroop onder haar vandaan, maar de lucht bleef ijl en het zachte geluid van haar huid en de lakens kon het bonzen in zijn oren niet overstemmen. Toen Mathilde eenmaal sliep, luisterde hij naar zijn bonkende hart. Het wou eruit, eruit, eruit, de hele nacht galmde het. Hij rilde in het klamme bed.

Ze hadden de wereld samen groter en groter kunnen dromen. Maar nu boog hij de muren van de kamer naar hen toe, tot ze haast niet meer konden bewegen en die baby van onderaf de lucht uit haar longen drukte. Eenentwintig jaar, veertien vierkante meter, in een kamer zonder uitzicht. Er was geen ruimte, had hij gezegd, er was geen geld, en er was nog zoveel tijd, later.